

SAMEN REDZAAM **IN EEN** (nog steeds) **KANTELENDE** **SAMENLEVING**

WELSAAM BESTAAT IN 2025 UIT >>>

COLOFON

Afbeeldingen cover links:

- Welsaam borrel bij Visum Mundi, Sophie Spierenburg
- Kinderen spelen buiten in De Nude, Solidez
- Ondertekening intentieverklaring Wageningen Dementie Vriendelijk en aftrap actieplan met gem. Wageningen, Solidez, VCW, betrokken inwoners, netwerk Dementie en Odensehuis

Afbeeldingen cover rechts:

- Inwoners, (Welsaam)organisaties, gemeente en kennisinstellingen delen ideeën en kennis bij opening Huis van Actief Burgerschap, Thuis Wageningen
- Freedom Tours Wageningen: *"Vrijheid door de lens van gender en seksualiteit"*, met WUR, Learning Ecosystem Wageningen (LEW), gem. Wageningen, Vrijheidskwartier, 80 Jaar Vrijheid, de bblthk, SHOUT, Thuis Wageningen en WageningenDOET.
- Jongerenwerk Meidengroep, Solidez

Coördinatie: Conny Hoitink

Teksten: Sabine van Stuijvenberg (creatievecommunicatie.com)

Vormgeving en illustraties: Talitha Vlastuin (denieuweontwerper.nl)

INHOUDSOPGAVE

- 4 Inleiding
- 7 Leeswijzer
- 8 Welsaam als netwerk
- 11 Hoofdpijnen en trends

- 13 Reflectie per themagroep**
- 14 Inleiding themagroepen
- 16 Netwerken versterken (*voorheen Ontmoeten*)
- 18 Participatie
- 20 Vluchtelingen
- 22 Leefbare wijken
- 24 Prettig thuis & veerkracht
- 26 Financieel zelfredzaam
- 28 Kansrijk opgroeien
- 30 Positief ouderschap

- 32 Welsaambrede activiteiten**
- 32 DIG: Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid
- 34 De Broedplaats
- 35 Perspectieffonds
- 36 WageningenDOET

- 37 Vooruitblik 2026**
- 39 Annex 1 Monitor 2025
- 40 Annex 2 SROI

WELSAAM

Een stad bestaat uit stenen, uit straten en uit muren
Een stad heeft een gemeente, een stadhuis en besturen
Een stad bestaat uit mensen, uit naasten en uit burens
Een stad brengt mensen samen maar een stad heeft ook haar kuren

Een stad biedt veel te doen. Ruim kan men er kiezen
Tussen muren kun je mensen echter uit het oog verliezen
Des te groter is de pizza des te groter zijn de randen
Des te groter is de zee zo ook meer ruimte om te stranden

Met onze stad die groeit in deze ... roerige tijd
Kampt menigeen met armoede en stijgt ook de eenzaamheid
Nieuwkomers de taal nog niet eigen, als buitenstaander in de wijken
kan iedereen zich voelen welk' leeftijd men ook bereikt

Op de zorg groeit de druk er wordt op overuur gewerkt
Capaciteit is ontoereikend, middelen beperkt
Maar de stad die bruist met mensen uit allerlei soort lagen
Hun zakken vol met steentjes die ze bij willen dragen

Met ogen om eenieder zich gezien te voelen laten,
Met monden om te praten over gevoel en om te vragen,
om te groeten, met verhalen te verbinden. Handen worden
uitgestrekt of ingezet om schouders te omwinden

Wageningers zijn ... voor een ander lief
Dat blijkt uit veelheid van het Burgerinitiatief
Voor jongeren en ouderen: ontmoeten, gratis hulp
taal of eten samen, Voedselbank of uit je schulp
te durven komen

door een veilige omgeving of een maatje om je dromen
waar te kunnen maken

Een vangnet in de straten, waar je buur en naasten waken
en klaarstaan voor het geval dat, je trekt aan de bel

In deze stad werken we samen en samen maken we het wel

Bob ter Haar | Stadsdichter Wageningen

INLEIDING

De vraag hoe we een samenleving organiseren waarin mensen niet alleen zichzelf, maar ook elkaar kunnen ondersteunen, is in 2025 urgenter dan ooit. Want inmiddels is duidelijk dat zelfredzaamheid niet voor iedereen haalbaar is, wat samenredzaamheid nog belangrijker maakt.

Afgelopen jaar wisten inwoners en hulpverleners de Welsaam partners steeds beter te vinden, ook met vragen die raken aan zorg en zwaardere ondersteuning. Dat bevestigt dat het netwerk nodig is. Maar het roept ook een meer fundamentele vraag op: *waar ligt de grens van het welzijnswerk?* Welsaam vervult steeds vaker een rol als tussenvoorziening, terwijl we gericht zijn op preventie en het versterken van de sociale basis. Deze spanning is niet uniek voor Wageningen, maar zichtbaar in landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein. In 2026 verkennen we samen met de gemeente verder wat deze verschuiving betekent voor onze rol, positionering en samenwerking.

KLINKT BEKEND?

Wellicht klinkt dit bekend uit het jaarverslag van 2024, waarin we ook spraken over samenredzaamheid, een kantelende samenleving, grote urgentie en groeiende complexiteit. Hoewel we het afgelopen jaar stappen hebben gemaakt, blijft de context en dus uitdaging onveranderd. Daarom benadrukken we opnieuw de context waarin we werken en leven. Maar ook: waarin we niet stil stonden.

GROEIENDE COMPLEXITEIT

Hulpvragen worden complexer, inwoners wonen langer zelfstandig, wachtlijsten worden langer en de druk op formele voorzieningen blijft toenemen. De kanteling van het sociaal domein is daarmee pas net uit de startblokken. Inwoners komen bijvoorbeeld bij ontmoetingsplekken aankloppen met psychische klachten, vrijwilligerswerk is steeds vaker een opstap naar herstel, en welzijnsactiviteiten fungeren als overbrugging bij wachttijden in de zorg.

De sociale basis ontwikkelt zich verder. Inwoners, vrijwilligers, organisaties en gemeente weten elkaar beter te vinden en werken vaker samen aan oplossingen. Niet vanuit één systeem, maar vanuit wat er nodig is in de praktijk. Dicht bij inwoners en in directe relatie tot wat daar speelt.

Binnen deze context groeit Welsaam door als netwerk. Welsaam professionaliseert haar samenwerking en de structuur van het netwerk. Door signalen te verbinden en bij maatschappelijke opgaven samen op te trekken. De druk op het systeem blijft bestaan en de opgaven worden eerder groter dan kleiner. Dat onderstreept de noodzaak om het goede werk voort te zetten en verder in te zetten op de prioriteiten die zijn voortgekomen uit de herijking van het beleidskader Samen Wageningen. Deze ontwikkeling vraagt om scherpte: wat verwachten we van het netwerk, wat kunnen we dragen en waar zijn andere oplossingen nodig?

GEEN AFWIJKINGEN

Welsaam heeft haar opdracht in 2025 conform de aanbesteding uitgevoerd. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de opdracht is dat de Wageningse Uitdaging is opgehouden te bestaan in Wageningen en daarmee geen deel meer uitmaakt van Welsaam.

DE STAPPEN VAN 2025: WAAR STAAN WE NU?

Op alle punten zijn betekenisvolle stappen gezet:

- **Samen met de gemeente blijven aandringen op structurele middelen voor domeinoverstijgende samenwerking:** Binnen bestuurders overleggen en de kerngroep is nadrukkelijk aandacht besteed aan de organisatiekracht en toekomstbestendigheid van Welsaam. Tegelijkertijd werd duidelijk dat het huidige informele netwerk beperkt ruimte biedt om strategische vraagstukken structureel op te pakken en bevindt Welsaam zich nog steeds in een transformatie van uitvoerder naar verbinder, van hulpverlener naar aanjager van gemeenschapskracht. Daarom is besloten om in 2026 een strategisch adviseur aan te stellen. We hebben constructieve gesprekken gevoerd met de gemeente over de noodzaak voor structurele middelen voor domeinoverstijgend samenwerken.
- **Verdere concretisering van Welsaams rol binnen de uitvoeringsagenda van de Woonzorgvisie:** In de uitvoeringsagenda Woonzorgvisie hebben meerdere partners vanuit Welsaam een rol opgepakt. Zo is er deelname aan de stuurgroep en aan meerdere werkgroepen die uit de WZV zijn voortgevloeid. We hebben vier knelpunten informele zorg ingebracht waaraan gewerkt wordt. Daarnaast sluit Welsaam aan bij thema's die partners ingebracht hebben als woonzorgzones.

- **Actieve betrokkenheid bij de herijking van het sociaal beleidskader:** Welsaam heeft actief bijgedragen aan de herijking van het sociaal beleidskader van de gemeente. Per thema hebben we met alle partners prioriteiten benoemd. Tijdens de inspraakronde benadrukten we het belang van investeren in de sociale basis inclusief cruciale ontmoetingsplekken. De verwachte toename van het aantal mensen met dementie is één van de redenen om hier meer in te investeren. Welsaam is positief over het uiteindelijke beleidskader waarin het versterking van de sociale basis een belangrijke plaats heeft. Gemeente en Welsaam hebben inmiddels de eerste stappen gezet om de uitwerking van dit beleid gezamenlijk vorm te geven.
- **Verbeteren van interne kennisdeling over beleidskaders en kansen via Broedplaats en kartrekkersoverleg:** In 2025 ontwikkelde het kartrekkersoverleg zich. Waar het eerder vooral een moment van afstemming was, is het nu steeds meer een plek waar informatie samenkomt, wordt gedeeld en gezamenlijk wordt geduïd. Deze ontwikkeling wordt ook concreet zichtbaar in de praktijk. Activiteiten en initiatieven, zoals WageningenDOET, worden breder gedeeld en gedragen binnen het netwerk. Kartrekkers delen vooraf schriftelijke updates, waardoor het overleg meer gericht is op resultaten en het maken van gezamenlijke keuzes.

Ook bij vraagstukken zoals financieringsaanvragen zoeken partners elkaar eerder op. Met een netwerk van meer dan twintig partners vraagt deze manier van samenwerken om een langdurige investering van alle betrokkenen. De gekozen werkwijze is effectief: informatie bereikt sneller de juiste plekken en de samenwerking krijgt steeds meer diepgang. Voor ontwikkelingen in de Broedplaats, zie [pagina 34](#).

- **Een betere doorvertaling van landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen naar de themagroepen:** De verbinding tussen beleid en praktijk is versterkt. De kartrekkers hebben bij hun themagroepen navraag gedaan en geconcludeerd dat de bijdrage van beleidsmedewerkers in deze themagroepen heel waardevol gevonden wordt, onder andere vanwege de informatievoorziening en doorvertaling van kaders. Dit heeft ertoe geleid dat hun aanwezigheid in de themagroepen is toegenomen en er steeds meer wisselwerking ontstaat tussen Welsaam, die praktijkervaring en signalen uit de stad inbrengt, en de gemeente. Een voorbeeld hiervan is het overleg rond de invoering van het Maatschappelijk Meedoen Budget, waarbij de themagroep Financieel Zelfredzaam actief betrokken was bij zowel de voorbereiding als de eerste uitvoeringsfase.

Naast bovengenoemde stappen, was en is Solidez actief in de regio rondom de transformatie van de zorg (IZA/AZWA). Solidez sluit aan op de uitvoering van het regioplan in de Vitale Gelderse Vallei waar wordt gezocht naar oplossingen om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. We zetten in op een verbonden en gezonde samenleving waar welzijn een belangrijke rol kan spelen. Door als welzijn mee te draaien in de overleggen en plannen die daar gemaakt worden nemen wij onze positie in. Voor de overige Welsaam partners lijkt dit vooralsnog minder relevant. Solidez informeert de partners Welsaam met enige regelmaat.

Gelukkig heeft Welsaam geen directe effecten ervaren van het aangekondigde ravijnjaar waar dit in andere gemeenten wel impact heeft gehad.

We starten met een beschrijving van Welsaam als netwerk, hoe partners samenwerken en welke rol Welsaam speelt in de stad. Gevolgd door de hoofdlijnen en trends, waarin we de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein duiden en vertalen naar de betekenis voor Welsaam.

In het hoofdstuk *Reflecties per themagroep* op [pagina 13](#) gaan we dieper in op de praktijk. Per themagroep beschrijven we wat er speelt, wat dit betekent voor inwoners (met persoonlijke verhalen) en welke opgaven dit met zich meebrengt. Aan het begin van dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen van de belangrijkste trends en strategische opgaven per themagroep, die voortkomen uit de verdiepende reflecties.

Op [pagina 32](#) gaan we in op een aantal *Welsaambrede activiteiten* en sluiten we af met een *vooruitblik op 2026*, waarin we de belangrijkste ontwikkelingen voor het netwerk schetsen.

Met deze opbouw verbinden we dagelijkse praktijk, maatschappelijke ontwikkelingen en strategische keuzes. Om zo inzicht te geven in zowel wat Welsaam doet, als wat dat betekent voor de toekomst van de sociale basis in Wageningen.

WELSAAM ALS NETWERK

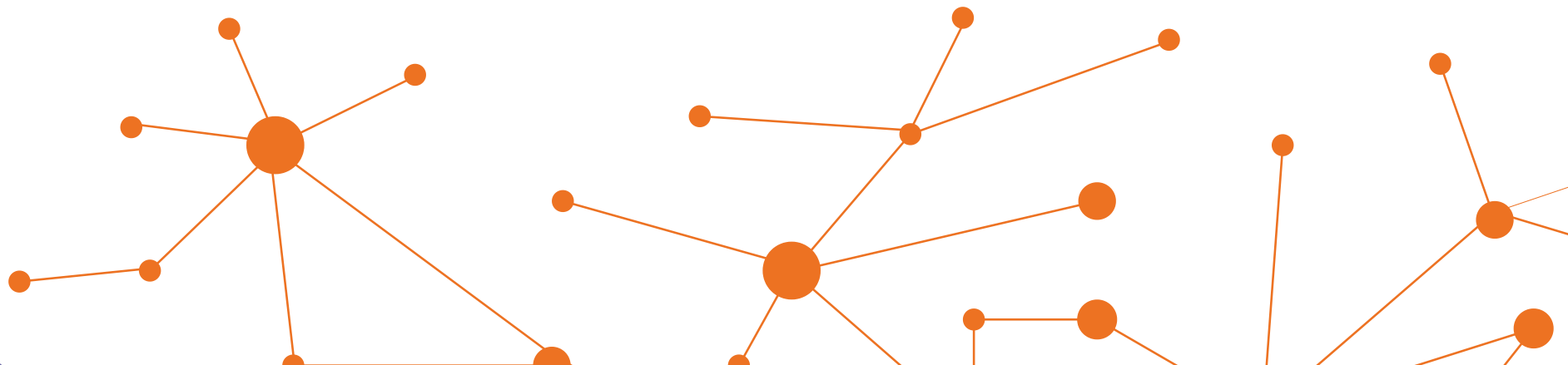
UITVOERING ALS VERTREKPUNT

Welsaam is een netwerk van organisaties die dagelijks in contact zijn met inwoners. De kracht van het netwerk ligt in die praktijk: in het directe contact met bewoners, in het samen oppakken van vragen en in het vermogen om snel te schakelen wanneer dat nodig is. De praktijk is een bron van kennis en inzicht.

Door ervaringen te delen en te verbinden, ontstaat een beter beeld van wat er speelt in de stad. Daarmee versterkt Welsaam haar rol in het signaleren van ontwikkelingen en het agenderen van vraagstukken. Dit gebeurt veelal in de acht themagroepen, met ieder één of twee kartrekkers. De groeiende waarde van het kartrekkersoverleg is al in de inleiding benoemd.

DIVERSITEIT ALS KRACHT

Binnen Welsaam komt een grote variatie aan organisaties samen: van jongerenwerk en maatschappelijk werk tot de bibliotheek, vrijwilligers-initiatieven en specialistische ondersteuning. En die combinatie maakt het netwerk krachtig. Zo kan een jongerenwerker signalen over mentale gezondheid verbinden met activiteiten in de wijk, terwijl een bibliotheekmedewerker bijdraagt aan taalontwikkeling en digitale vaardigheden. Door deze verschillende perspectieven ontstaat een beter, breder beeld van wat er speelt en kunnen oplossingen ook echt aansluiten op de leefwereld van inwoners. Deze diversiteit vraagt om afstemming, maar maakt het ook mogelijk om flexibel en integraal te werken.

SAMENWERKING MET DE GEMEENTE

De samenwerking met de gemeente heeft zich in 2025 verder verdiept. Welsaam heeft bijgedragen aan onder andere de herijking van beleid in het sociaal domein, de woonzorgvisie en het beleidskader participatie.

Er ontstaat steeds meer een wisselwerking: de gemeente brengt kaders en richting, en Welsaam brengt praktijkervaring en signalen uit de stad in. Daardoor kan beleid beter aansluiten op wat er nodig is.

Welsaam ontwikkelt zich daarmee steeds meer tot een netwerk waarin een vraag aan één partner ook een vraag aan het netwerk als geheel kan zijn. Vanuit deze positie levert Welsaam zowel gevraagd als ongevraagd input op beleidsontwikkeling.

“De samenwerking met Welsaam helpt ons om beter zicht te krijgen op wat er speelt in de stad. De verbinding met de praktijk maakt dat beleid beter aansluit bij de werkelijkheid”

– Gijs Huitink, Beleidsadviseur Wonen en Zorg, gemeente Wageningen

De aanwezigheid van de gemeente in de themagroepen zorgt voor een betere samenwerking en afstemming. In deze samenwerking verdient de terugkoppeling naar de gemeente extra aandacht. Hier liggen kansen om Welsaam breder binnen de gemeente zichtbaar te maken.

UITDAGINGEN EN KEUZES

In de ontwikkeling van Welsaam als netwerk worden ook uitdagingen zichtbaar:

- **tussen uitvoeren en ontwikkelen:** de dagelijkse uitvoering vraagt veel capaciteit, terwijl er tegelijkertijd behoefte is om vooruit te kijken en te leren.
- **tussen uitvoering en positionering:** hoe zichtbaar en uitgesproken wil Welsaam zijn als strategisch partner, zonder de kracht van de praktijk te verliezen?
- **tussen ambitie en draagkracht:** de opgaven groeien, maar middelen en capaciteit zijn niet onbeperkt.

Deze uitdagingen zijn niet nieuw, maar worden steeds scherper zichtbaar. Ze vragen om gezamenlijke keuzes en om het gesprek over wat Welsaam wil en kan zijn.

EEN NETWERK IN ONTWIKKELING

Welsaam ontwikkelt zich naar een netwerk waarin partners steeds vaker gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor maatschappelijke opgaven, signalen worden sneller gedeeld, vraagstukken worden vaker gezamenlijk opgepakt en inwoners zijn minder afhankelijk van één organisatie. De praktijk blijft daarin leidend: signalen en ervaringen van inwoners en professionals zijn bepalend voor hoe het netwerk samenwerkt en waar het inzet op kiest.

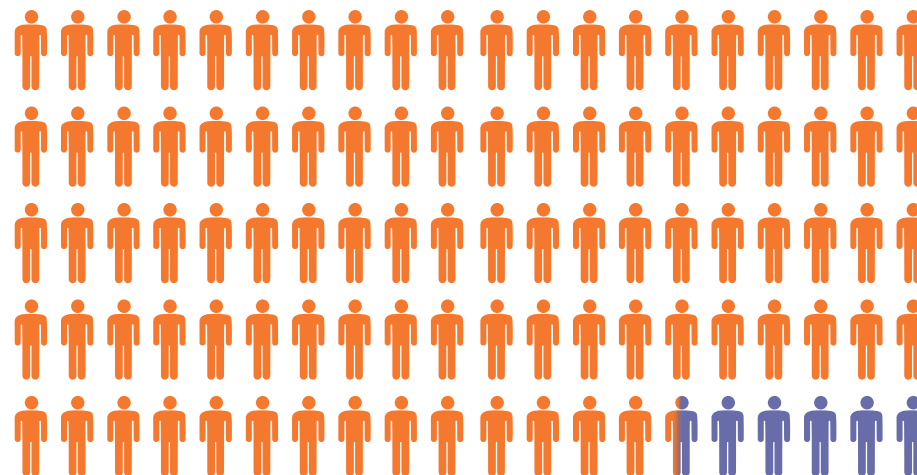
Welsaam is een netwerk van organisaties, professionals en vrijwilligers die zich inzetten voor inwoners van Wageningen. Samen vertegenwoordigen zij een brede inzet aan mensen die bijdragen aan de sociale basis in de stad.

De inzet van vrijwilligers vormt daarbij een essentieel onderdeel van het netwerk. **In 2025 waren er nagenoeg 1300 vrijwilligers betrokken.** Zij maken het mogelijk om dichtbij inwoners te werken, signalen op te vangen en ondersteuning toegankelijk te houden.

Vrijwilliger in de spotlight:

CARLA DOLFING | ODENSEHUIS

Toen Carla (67) na zeventien jaar in het buitenland terugkeerde naar Nederland, wilde ze zich ergens voor inzetten. Via Vrijwilligers Centrum Wageningen kwam ze in contact met het Odensehuis. Een eerste kop koffie met vrijwilligers-coördinator Corrinne maakte haar meteen enthousiast. Het gesprek maakte indruk: Carla voelde zich direct welkom en merkte hoe laagdrempelig en betrokken de organisatie is. Voordat haar koffie op was wist ze: hier wil ik aan bijdragen. Sindsdien is ze er elke dinsdag te vinden.

Verhouding vrijwilligers / medewerkers Welsaam in beeld.

HOOFDLIJNEN EN TRENDS

DE KANTELING ZET DOOR — MAAR IS NOG NIET VOLTOOID

De beweging naar een sterkere sociale basis* is zichtbaar, maar nog niet afgerond. In de praktijk blijft de druk op het systeem toenemen. Hulpvragen worden complexer, inwoners wonen langer zelfstandig en wachttijden in de formele zorg lopen op. Wat de sociale basis van inwoners belangrijker maakt. Het is belangrijk om:

- te investeren in preventie;
- inwoners te verbinden;
- samenwerking op de zoeken;
- samenredzaamheid te stimuleren.

WELZIJN ALS OVERBRUGGING

In alle themagroepen is merkbaar dat problematiek zwaarder wordt en meer verweven raakt. Inwoners hebben vaker te maken met een combinatie van financiële zorgen, mentale klachten, een klein netwerk en praktische belemmeringen. Deze ontwikkeling wordt versterkt door systeemdruk. Wachttijden in de zorg en ondersteuning lopen op, waardoor welzijn steeds vaker wordt ingezet als overbrugging. Wat als gevolg heeft dat inwoners langer in beeld blijven bij welzijnspartners, trajecten intensiever worden en professionals vaker moeten schakelen tussen verschillende vormen van ondersteuning zonder dat passende doorverwijzing direct beschikbaar is.

SAMENWERKING ALS RANDVOORWAARDE

Wat in 2025 duidelijker wordt dan ooit, is dat samenwerking geen keuze meer is, maar een randvoorwaarde. Samenwerking tussen organisaties is nodig om de juiste dienstverlening te kunnen realiseren. Binnen Welsaam verdiept deze samenwerking zich. Partners delen signalen, stemmen hun inzet beter af en zoeken elkaar actief op. Het kartrekkersoverleg speelt hierin een belangrijke rol als verbindende structuur.

VERSCHERPENDE TRENDS

Naast ontwikkelingen binnen het sociaal domein spelen bredere maatschappelijke trends een rol: polarisatie en verharding in de samenleving zijn meer aanwezig, net als een groeiende afstand tussen inwoners en systemen.

De impact van digitalisering neemt toe. Voor een groeiende groep inwoners, onder wie ouderen, laaggeletterden en anderstaligen, wordt het steeds moeilijker om zelfstandig hun weg te vinden in voorzieningen en ondersteuning. Gelukkig weten wij inwoners, en inwoners Welsaam goed te vinden voor hulp bij digitale vragen. Hierover lees je ook op [pagina 24](#).

* De sociale basis is het geheel van informele netwerken, sociale verbanden, algemene voorzieningen en individuele vermogens dat inwoners in staat stelt om zelfstandig te functioneren, mee te doen in de samenleving en waar nodig elkaar te ondersteunen.

ROLLEN VERSCHUIVEN

De verschuiving is onmisbaar: waar welzijn gericht is op preventie en het versterken van de sociale basis, wordt het in de praktijk steeds vaker ingezet bij zwaardere en complexere vraagstukken.

Hierdoor verandert de rol van Welsaam. De focus ligt niet meer enkel op verbinden en versterken, maar ook op het opvangen van druk die elders in het systeem ontstaat. Dat roept de vraag op hoe welzijn ingezet kan/moet/gaat worden in deze veranderende maatschappij. Hier besteden we op [pagina 37](#) in het hoofdstuk *Vooruitblik 2026* aandacht aan.

Te zien op de foto's:

- Meewerkmaatjes Gerard en Faisa bij Rumah Kita, VCW & VluchtelingenWerk
- Samen puzzelen in de Stadskamer, Thuis Wageningen
- Kinderen kunnen creatief aan de slag bij de Cultuurwerkplaats, de bblthk

REFLECTIE PER THEMAGROEP

“Hoop dat deze
stichting lang mag
blijven.”

– Bezoeker Speelgoedbank

“Belang van
bewegen is extra
bevestigd en ga
zo door.”

– Bezoeker Huis van de
Wijk Solidez

Quotes op basis van
Monitor 2025 ([Annex 1](#))

INLEIDING

THEMAGROEPEN

De themagroepen: daar gebeurt het. In deze groepen komen zo'n vijf tot tien Welsaam en andere partners periodiek samen om kennis uit te wisselen, door te verwijzen, van elkaar te leren en samen te ontwikkelen.

Ontwikkelingen zoals toenemende complexiteit van hulpvragen en een groeiende druk op het welzijnsdomein komen consistent terug in de reflectiewerkshops en worden herkend door partners in het veld.

De reflecties laten zien hoe deze ontwikkelingen zich concreet uiten in de praktijk. Daarmee maken ze zichtbaar waar het netwerk impact heeft, maar ook waar grenzen en spanningen ontstaan. De trends en bijbehorende opgaven worden hieronder per themagroep uitgelicht.

Themagroep	Grote trends	Strategische opgave
Netwerken versterken (Ontmoeten)	Basisvoorziening i.p.v. activiteit Zwaardere doelgroep Communityvorming	Borging en differentiatie van ontmoetingsplekken als fundament van welzijn
Participatie	Mismatch vraag-aanbod Participatie als herstel Noodzaak van maatwerk	Flexibele routes en betere aansluiting tussen inwoner en plek
Vluchtelingen	Toenemende psychische druk Complexe procedures Belang Informele integratie	Versterken van laagdrempelige ondersteuning en sociale inbedding
Leefbare wijken	Stapelend probleemmatiek Afstand tot systeem Buurtgericht werken groeit	Verbinden van zorg, veiligheid en gemeenschap in de wijk
Prettig thuis & veerkracht	Welzijn als tussenvoorziening Groeiende zorgvraag Effect kleine interventies	Balans tussen laagdrempeligheid en toenemende zorgzwaarte
Financieel zelfredzaam	Complexe schulden Groei vroegsignalering Belang regie & overdracht	Integrale samenwerking en voorkomen van uitval
Kansrijk opgroeien	Toename mentale hulpvragen Gat informeel-formeel Belang groepsaanpak/preventie	Versterken van preventieve ondersteuning en samenhang
Positief ouderschap	Preventie onder druk Zwaardere casussen in vrijwillig kader Versnipperd aanbod	Meer regie, zichtbaarheid en afbakening van ondersteuning

Overzicht van trends en strategische opgave per themagroep

“Door nieuwe en bestaande netwerken te versterken, ontstaan meer verbindingen tussen inwoners en zetten mensen zich vaker voor elkaar in.”

– Netwerken versterken

“Door intensieve samenwerking en betere doorverwijzing bereiken we meer inwoners en voorkomen we dat problemen verder escaleren.”

– Financieel zelfredzaam

“We vangen samen het gat op tussen informele ondersteuning en zorg, waardoor jongeren sneller geholpen worden.”

– Kansrijk opgroeien

“De samenwerking tussen organisaties is versterkt, waardoor inwoners meer vertrouwen ervaren en Welsaam steeds vaker als betrouwbare partner wordt gezien.”

– Leefbare wijken

Quotes op basis van de reflectieverslagen van de themagroepen

ONTMOETEN / **NETWERKEN VERSTERKEN***

**SHOUT, MARKT 17, THUIS, SOLIDEZ,
ODENSEHUIS, VCW, BBLTHK**

Ontmoetingsplekken vormen binnen Welsaam een essentiële, laagdrempelige basis in de stad waar inwoners zonder verwijzing terecht kunnen. Tegelijkertijd verandert de aard van de vraag: bezoekers brengen steeds vaker complexere problematiek mee. Daarmee verschuift de rol van ontmoeting richting een stabiele voorziening binnen de sociale basis. De opgave ligt in het behouden van toegankelijkheid, terwijl beter wordt aangesloten op deze veranderende en zwaardere doelgroep.

ONTMOETING ALS BASIS VAN WELZIJN

In 2025 wordt opnieuw zichtbaar hoe groot de behoefte aan ontmoeting is in Wageningen. Ontmoetingsplekken worden intensiever gebruikt en trekken een diverse groep inwoners aan. Bezoekers zoeken niet alleen contact, maar ook structuur, veiligheid en ondersteuning. Het gaat om mensen met psychische klachten, een klein sociaal netwerk, rouw, verlieservaringen of beginnende cognitieve problemen.

* Eind 2025 heeft de themagroep Ontmoeten een doorstart gemaakt. Waar de focus lag op de ontmoetingsplekken, is die nu teruggebracht naar een sterke sociale basis. Ontmoetingsplekken blijven een belangrijke schakel, maar netwerken versterken staat centraal.

COMMUNITYVORMING IN PLAATS VAN LOSSE ACTIVITEITEN

De kracht van bestaande plekken en netwerken groeit. Thuis, Markt 17, het Odensehuis en andere plekken laten zien dat ontmoeting niet alleen draait om aanwezig zijn, maar ook om het opbouwen van een gemeenschap. Mensen bouwen een netwerk op, oefenen taal, vinden vertrouwen en gaan zelf weer iets betekenen voor anderen. Het zorgt voor een toenemende aandacht voor structurele programmering en communityvorming in plaats van losse bijeenkomsten.

OPGAVE VOOR DE KOMENDE TIJD

De druk op ontmoetingsplekken neemt toe. Er zijn zorgen over capaciteit, de groeiende complexiteit van bezoekers en groepen voor wie het aanbod nog onvoldoende aansluit. De opgave is om toegankelijkheid te behouden en gericht ondersteuning te bieden aan inwoners met complexere vragen.

Crea Club in Huis van de Wijk De Pomhorst, Solidez

ERVARINGSVERHAAL

EEN PLEK WAAR IK MAG ZIJN

Samengesteld op basis van ervaringen uit de praktijk

De stap naar een ontmoetingsplek is niet altijd vanzelfsprekend, zeker niet wanneer iemand zich alleen voelt of te maken heeft met ingrijpende gebeurtenissen. Zo zijn er inwoners die plotseling op eigen kracht verder moeten. Bijvoorbeeld na het verlies van een partner, terwijl er tegelijkertijd praktische zaken spelen zoals huisvesting en de komst van een kind. In zulke situaties blijkt hoe belangrijk een netwerk is, waar mensen via ontmoetingsplekken kennis mee maken.

“Hier kon ik gewoon zijn wie ik ben. Op mijn eigen tempo.”

Vaak begint het met aanwezig zijn: een kop koffie, luisteren en wennen aan anderen. Langzaam ontstaat er contact. Inwoners leren elkaar kennen, raken in gesprek en bouwen een netwerk op. Sommige bezoekers gaan vrijwilligerswerk doen op de ontmoetingsplek waar ze zich thuis voelen. Deze plekken worden een vast onderdeel van de week.

Ontmoeting blijkt meer dan een activiteit. Het is een plek waar mensen zich gezien voelen, vertrouwen opbouwen en stappen zetten richting verbinding en weer meedoen.

PARTICIPATIE

MARKT 17, VCW*, IBASS,
SOLIDEZ, ODENSEHUIS

Binnen participatie is een duidelijke spanning zichtbaar tussen wat organisaties vragen en wat inwoners kunnen bieden. Vrijwilligerswerk vraagt steeds vaker om zelfstandigheid en langdurige inzet, terwijl juist een groeiende groep inwoners behoefte heeft aan begeleiding of flexibel kan deelnemen. Tegelijkertijd melden zich vaker jonge mensen met mentale problematiek, voor wie participatie vooral bijdraagt aan herstel, ritme en zingeving.

VERANDERINGEN IN DE CONTEXT

Vrijwilligerswerk wordt dynamischer en diverser. Organisaties hebben te maken met een grotere variatie in vrijwilligers, meer kortdurende en flexibele inzet en hogere eisen aan zelfstandigheid en kwaliteit. Tegelijk groeit de groep inwoners die behoefte heeft aan begeleiding of laagdrempelige, praktische vormen van participatie. Het vinden van passende plekken voor deze groep blijft een uitdaging.

Binnen dagbesteding is een stabiele en hoge vraag zichtbaar. Bij DACT* is sprake van een constante bezetting: deelnemers vinden er stabiliteit en structuur, wat bijdraagt aan herstel en het voorkomen van terugval.

BIJDRAGE AAN DE BEOOGDE RESULTATEN

De vraag naar ondersteuning bij vrijwilligerswerk groeit: in 2025 meldden 87 inwoners zich bij Vrijwilligers Centrum Wageningen (2024: 63), waarvan driekwart is bemiddeld naar passend vrijwilligerswerk. Voor een deel is dit een eerste stap naar meedoen; voor anderen is eerst herstel nodig voordat participatie mogelijk is.

Vrijwilligers geven aan dat hun inzet bijdraagt aan zingeving, sociale contacten en het gevoel ertoe te doen. Doorstroom naar betaald werk komt voor, maar is vaak een langdurig proces. Binnen DACT werken deelnemers aan stabiliteit, eigen regie en het hervinden van structuur, wat bijdraagt aan duurzaam meedoen.

OPGAVE VOOR DE KOMENDE TIJD

De opgave ligt in het beter aansluiten van participatievormen op de diversiteit van de doelgroep. Dit vraagt om meer laagdrempelige en praktische vormen van inzet, ruimte voor flexibele en kortdurende participatie en activiteiten gericht op zelfontplooiing, zoals creatieve vormen.

Door een betere afstemming tussen organisaties over routes naar participatie, kunnen inwoners op het juiste moment en op een passende plek instromen en zich duurzaam ontwikkelen.

* VCW = Vrijwilligers Centrum Wageningen

DACT = Dagbesteding | Participatietrajecten | Werkervaringsplaatsen

ERVARINGSVERHAAL

VRIJWILLIGERSWERK IS MEER DAN BEZIGHEID

Samengesteld op basis van ervaringen uit de praktijk

Na een periode van uitval door mentale klachten wordt de wereld voor veel inwoners klein. Het oppakken van dagelijkse activiteiten kost moeite, laat staan het aangaan van nieuwe contacten of verplichtingen. Via Vrijwilligers Centrum Wageningen zetten sommigen voorzichtig een eerste stap richting vrijwilligerswerk.

Vaak begint het klein: een paar uur per week, eerst meekijken en langzaam wennen aan een nieuwe omgeving. In een veilige setting, met begeleiding waar nodig, ontstaat ruimte om weer ritme op te bouwen. Langzaam groeit het vertrouwen. Inwoners leren nieuwe mensen kennen en ervaren weer dat ze iets kunnen bijdragen. Vrijwilligerswerk blijkt voor velen meer dan een bezigheid: het geeft structuur aan de week, vergroot het gevoel van eigenwaarde en helpt om opnieuw verbinding te maken met anderen.

Voor een deel van de groep blijft het daarbij: een zinvolle daginvulling die bijdraagt aan welzijn en stabiliteit. Anderen zetten verdere stappen. Zij ontwikkelen vaardigheden, ontdekken hun talenten en groeien – soms via vrijwilligerswerk – door richting meer zelfstandigheid of zelfs (op termijn) betaald werk.

“Het gaf me weer een reden om op te staan.”

– Vrijwilliger DACT

BEKIJK DE SROI
IN ANNEX 2 OP
PAGINA 40

1287
VRIJWILLIGERS WERKTEN
IN TOTAAL IN 2025 BIJ
WELSAAM

Ontmoetingsplekken bieden kansen voor laagdrempelig contact en diverse vrijwilligersrollen, Markt 17

VLUCHTELINGEN

WELKOM IN WAGENINGEN, VOD,
VLUCHTELINGENWERK, VCW

Binnen de themagroep vluchtelingen wordt zichtbaar hoe maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen direct doorwerken in het dagelijks leven van inwoners. Nieuwe wetgeving en veranderingen in het asielbeleid zorgen voor toenemende onzekerheid, juridische vragen en psychische druk. Lange wachttijden bij de IND en onduidelijkheid over perspectief maken trajecten instabiel en intensiever. Dit heeft directe gevolgen voor het welzijn van inwoners én voor de belasting van vrijwilligers en organisaties. Toenemende polarisatie heeft invloed op de bereidheid van inwoners om zich in te zetten. Desondanks kiest de gemeente Wageningen bewust voor een andere koers dan het landelijke beleid en inzet op een menswaardige en duurzame opvang van vluchtelingen.

BIJDRAGE AAN DE BEOOGDE RESULTATEN

Welsaam draagt bij door laagdrempelige, praktische vormen van ondersteuning en ontmoeting te organiseren, met specifieke aandacht voor het opbouwen van vertrouwen en sociale netwerken. Initiatieven zoals meewerkmaatjes, buddyprojecten, taalcafés en vrouwengroepen bieden structuur, taalontwikkeling en sociale verbinding.

In deze trajecten leren inwoners niet alleen de taal, maar ook hoe de samenleving werkt en hoe zij daar zelf onderdeel van kunnen zijn. Taalontwikkeling en participatie komen niet altijd vanzelf samen, bijvoorbeeld wanneer werk in de praktijk weinig taalontwikkeling biedt of wanneer taallessen laat starten.

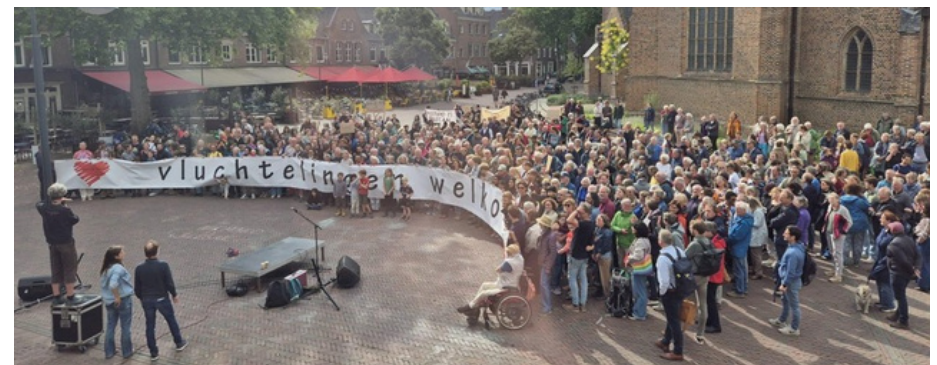
OPGAVE VOOR DE KOMENDE TIJD

Er is duurzame begeleiding nodig, evenals stabiele randvoorwaarden voor participatie. Trajecten duren langer en vragen meer maatwerk, bijvoorbeeld door langere begeleiding en een warme overdracht na afloop.

Daarvoor is nodig:

- blijvende inzet van vrijwilligers;
- passende plekken voor inwoners die (nog) niet zelfstandig kunnen participeren;
- een goede afstemming tussen partners.

Zonder deze basis komt de voortgang van integratie onder druk te staan en ontstaat het risico dat inwoners tussen wal en schip vallen.

Welsaam partners waren betrokken bij manifestatie 7 juli

ERVARINGSVERHAAL

IK BEN ZOALS ANDERE MENSEN

Toen Noura* begon met vrijwilligerswerk bij Nu De Toekomst, twijfelde ze. Thuis had ze al genoeg aan haar hoofd. Waarom zou ze dit ook nog doen? Samen met haar meewerkmaatje Emma* begon ze in de keuken. Kleine taken, samen werken, elkaar leren kennen. In het begin was het wennen. Nu kijkt ze ernaar uit.

“Ik word blij als zij er is.
Ik voel me niet meer alleen.
Ik ben zoals andere mensen.”

Ook voor Emma is het bijzonder:
*“Het zijn kleine momenten, maar
ze maken een groot verschil.”*

Wat begon als ondersteuning, groeide uit tot een gelijkwaardige samenwerking – en tot meer zelfvertrouwen, taal en verbinding.

* Namen zijn gefingeerd.

LEEFBARE WIJKEN

SOLIDEZ

In de themagroep leefbare wijken komen maatschappelijke ontwikkelingen het meest concreet samen. Problematiek rondom zorg, schulden en veiligheid wordt zichtbaar in buurten en vraagt om een integrale aanpak. Welsaam speelt hierin een belangrijke rol door buurtgericht te werken en verbinding te leggen tussen inwoners en systemen. De opgave ligt in het versterken van vertrouwen en het in balans brengen van zorg, veiligheid en gemeenschapskracht.

DE PLEK WAAR HET ZICHTBAAR WORDT

In de wijken wordt zichtbaar hoe deze ontwikkelingen doorwerken in het dagelijks leven. Problemen rond GGZ, schulden, huisuitzettingen en spanningen tussen bewoners concentreren zich in straten en wooncomplexen. Tegelijkertijd groeit de afstand tussen inwoners en instanties, waardoor mensen minder snel ondersteuning zoeken en problemen later in beeld komen.

BUURTGERICHT WERKEN LAAT RESULTATEN ZIEN

Er zijn duidelijke tekenen dat buurtgericht werken effect heeft. Door de inzet van wijkteams en het werken volgens de ABCD*-benadering komen partners dichterbij inwoners en worden signalen eerder opgepakt.

Initiatieven zoals buurtmaaltijden laten zien dat leefbaarheid niet alleen draait om het oplossen van problemen, maar ook om het versterken van verbinding en eigenaarschap in de buurt.

OPGAVE VOOR DE KOMENDE TIJD

Het buurtgericht werken wordt doorzetten en verder versterkt. De focus ligt op het vasthouden van de ABCD-werkwijze en het verder verdiepen ervan: aanwezig zijn in de wijk, aansluiten bij inwoners en ruimte geven aan initiatieven van bewoners zelf. Met blijvende aandacht voor het ophalen van feedback van inwoners en beter zicht krijgen op wie bereikt wordt en wie nog niet.

* ABCD = Asset-Based Community Development, ook wel krachtgericht werken vanuit de gemeenschap.

Feestelijke opening Groen van Prinstererplein, Solidez

ERVARINGSVERHAAL

DE BUURTMAALTIJD

Elke maand schuiven buurtbewoners aan voor de buurtmaaltijd in de wijk. Sommigen komen voor het eten, anderen vooral voor het gezelschap. Mensen kennen elkaar soms al, maar vaak ontstaan de eerste gesprekken gewoon aan tafel. Wat opvalt, is dat de buurtmaaltijden heel erg gewaardeerd worden. Tijdens het eten raken mensen met elkaar in gesprek en leren zij elkaar beter kennen. Dat leidt tot nieuwe contacten tussen bewoners in de wijk.

“Een plek waar ik altijd mag zijn. Een plek waar ik mensen zie buiten mijn bubbel.”

Die contacten blijven niet beperkt tot de maaltijd zelf. Ook buiten de maaltijden om komen mensen elkaar tegen: op straat, in de buurt of bij andere activiteiten. Ze maken een praatje, groeten elkaar of zoeken elkaar opnieuw op.

De kracht zit daarmee niet alleen in het samen eten, maar juist in wat daarna ontstaat: een buurt waarin mensen elkaar kennen en naar elkaar omkijken.

PRETTIG THUIS & VEERKRACHT

ODENSEHUIS, HUMANITAS, STICHTING PRESENT, GILDE
WAGENINGEN, SOLIDEZ, IBASS, VCW, MEE, BBLTHK

Binnen prettig thuis & veerkracht vervult Welsaam een steeds belangrijkere rol in het ondersteunen van inwoners met complexe vragen. Welzijn fungeert steeds vaker als tussenvoorziening voor mensen die wachten op zorg. We zien dat juist deze laagdrempelige ondersteuning effectief is in het versterken van eigen regie en het voorkomen van escalatie. De opgave ligt in het bewaken van deze kracht, terwijl de druk op het netwerk toeneemt.

WELZIJN ALS TUSSENVOORZIENING

Concreet betekent dit dat inwoners langer in beeld blijven bij welzijnspartners. Het gaat om mensen die wachten op ondersteuning uit andere domeinen, maar in de tussentijd wel behoefte hebben aan structuur, contact en praktische hulp. Hierdoor worden trajecten intensiever en vraagt de begeleiding meer afstemming tussen professionals en vrijwilligers.

KLEINE INTERVENTIES, GROTE OPBRENGST

De themagroep laat zien hoeveel verschil deze ondersteuning maakt. Een aantal projecten als voorbeeld: Digitale Inclusie bereikte 312 bezoekers, een verdubbeling ten opzichte van het voorgaande jaar.

Binnen Welzijn op Recept zijn 74 inwoners gestart met activiteiten gericht op ontmoeting, afleiding en zingeving. Ook bijeenkomsten voor ouders laten zien hoe waardevol herkenning en uitwisseling zijn, en hoe dit bijdraagt aan toegang tot passende ondersteuning.

PRIORITEREN IN EEN GROEIENDE OPGAVE

De opgave ligt in het omgaan met een groeiende en steeds bredere vraag, waar thema's als vergrijzing, digitalisering, laaggeletterdheid, woonstress en overbelaste mantelzorgers aan bijdragen. Hoe blijft de kracht van bestaande ondersteuning behouden en kan deze ingezet worden waar die het meest nodig is?

Samen aan de slag met de ipad, Odensehuis

ERVARINGSVERHAAL

SCHOUDERKLOPJE

De deurbel van meneer Van Dijk* werkte al jaren niet. Het leek een klein probleem, maar het gaf hem veel stress. Hij miste bezoekers en voelde zich afgesloten. Een vrijwilliger besloot het meteen op te pakken. Nieuwe batterijen, de knop schoonmaken – en ineens werkte de bel weer.

De reactie van meneer was veelzeggend:

“Bent u dé Roy? Mag ik u een schouderklopje geven?”

Het laat zien hoe een kleine praktische oplossing een groot verschil kan maken. Niet alleen in gemak, maar vooral in rust en gevoel van verbinding.

* Namen zijn gefingeerd.

FINANCIËEL ZELFREDZAAM

SOLIDEZ, HUMANITAS, SCHULDHULPMAATJE, VOEDSELBANK, KLEDINGBANK, SPEELGOEDBANK, VLUCHTELINGENWERK

Financiële problematiek binnen Welsaam wordt steeds complexer en raakt vaker verweven met andere vormen van kwetsbaarheid. Welsaam speelt hierin een belangrijke rol door laagdrempelige ondersteuning en samenwerking tussen partners te organiseren. Hierdoor worden inwoners eerder bereikt en beter geholpen. De opgave ligt in het versterken van regie en samenhang, zodat ondersteuning een duurzaam effect heeft en uitval wordt voorkomen.

MEER COMPLEXITEIT, MEER SAMENWERKEN

Financiële problematiek uit zich vaak in een combinatie van uitdagingen. Beperkte taalvaardigheid, digitale achterstanden, psychische problematiek en culturele verschillen maken hulpvragen complex en vragen om maatwerk. Het aantal verwijzingen vanuit vroegsignalering en andere partners groeit, de route naar ondersteuning wordt beter gevonden. Wat een goede afstemming steeds belangrijker maakt.

LAAGDREMPELIGE HULP WERKT

Laagdrempelige en praktische ondersteuning laat zichtbaar resultaat zien. Vroegsignalering in Wageningen bereikt relatief veel inwoners in vergelijking met landelijke cijfers, en ook de monitor van sociaal raadslieden laat zeer hoge waardering zien. De samenwerking binnen spreekuren en tussen organisaties is sterker geworden. Casuïstiekbespreking, het betrekken van externe partijen en korte lijnen tussen partners zorgen ervoor dat inwoners sneller bij passende hulp terechtkomen. De ervaring van de voedselbank dat huishoudens relatief kort gebruikmaken van pakketten doordat andere hulp tijdig wordt ingezet, sluit daarbij aan.

REGIE EN WARME OVERDRACHT BLIJVEN BELANGRIJK

De uitdaging ligt in het versterken van samenhang in de ondersteuning, met name bij complexe situaties. Uitval na doorverwijzing komt nog steeds voor, waardoor continuïteit niet altijd geborgd is. Dit vraagt om duidelijke regie en betere afstemming tussen partners, zodat inwoners niet tussen systemen in vallen en ondersteuning daadwerkelijk tot een duurzaam resultaat leidt.

ERVARINGSVERHAAL

VAN ANGST NAAR OVERZICHT

Al jaren liet Erik* zijn post liggen. De angst dat het gevolgen zou hebben voor zijn werk hield hem tegen om de enveloppen te openen. Samen met een sociaal raadslid zette hij de stap. Stap voor stap werd de administratie geopend en op orde gebracht.

Wat bleek: hij had recht op een pensioen en verschillende toeslagen. Uiteindelijk ontving hij ruim €4.700 met terugwerkende kracht. Maar belangrijker nog: de rust keerde terug.

“Ik had dit veel eerder moeten doen.”

Wat begon als uitstel en spanning, eindigde in overzicht en perspectief.

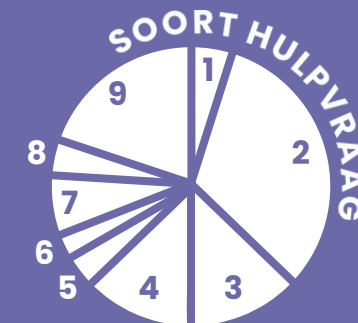
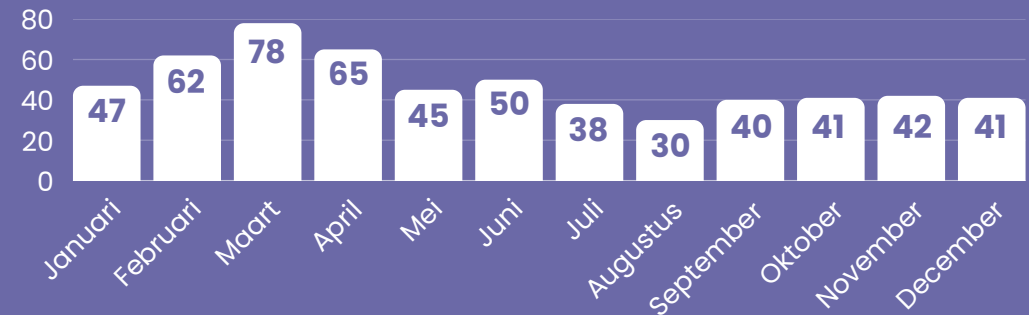
* Namen zijn gefingeerd.

INLOOP GELDZAKEN

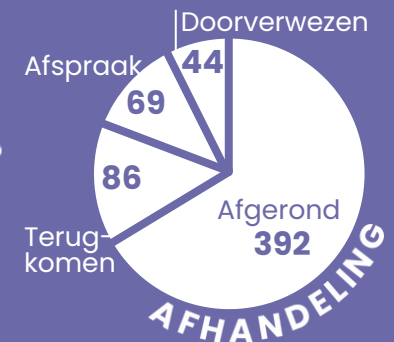
CIJFERS 2025: 579 HULPVRAGERS

Aantal hulpvragers in 2024: 519, 2023: 408, en 2022: 312.

AANTAL HULPVRAGERS PER MAAND

1. Juridische zaken | 32
2. Inkomensondersteuning | 217
3. Gemeente belastingen | 87
4. Algemene belastingen | 81
5. Schulden | 22
6. Wonen | 19
7. Consumentenzaken | 46
8. Zorgverzekering | 28
9. Overig | 132

KANSRIJK OPGROEIEN

SOLIDEZ, GILDE WAGENINGEN

Binnen kansrijk opgroeien wordt zichtbaar dat jongeren steeds vaker ondersteuning zoeken bij individuele en mentale vraagstukken. Welsaam biedt hiervoor laagdrempelige plekken waar jongeren zich kunnen ontwikkelen en signalen vroegtijdig zichtbaar worden. De kloof tussen informele ondersteuning en formele zorg zit in de weg. De opgave ligt in het versterken van samenhang en het beter verbinden van bestaande initiatieven.

JONGERENVRAGEN WORDEN ZICHTBAARDER

Jongerenwerk wordt steeds beter gevonden door jongeren met uiteenlopende vragen. In de praktijk gaat het vaak om behoefte aan contact, begeleiding en iemand die meedenkt in lastige situaties. Dit legt extra druk op jongerenwerkers, die naast individuele ondersteuning ook groepsgericht werken. De ondersteuning sluit niet altijd aan op wat jongeren nodig hebben, waardoor zij soms tussen wal en schip raken.

PREVENTIE DOOR RELATIES

In de themagroep zien ze dat preventie werkt waar relaties kunnen worden opgebouwd. Stabiele meidengroepen bieden een veilige plek om te praten, vriendschappen op te bouwen en signalen te delen die

anders buiten beeld blijven. De groeiende vraag naar een jongensgroep laat zien dat behoefte bestaat aan plekken die specifiek aansluiten op verschillende groepen. Er ontstaan initiatieven vanuit jongeren zelf, bijvoorbeeld rond talentontwikkeling en het gebruik van ontmoetingsplekken.

MEER SAMENHANG NODIG

De uitdaging ligt in het versterken van samenhang, juist in een versnipperd landschap. Wachtlijsten vergroten de druk en maken doorverwijzing lastiger, waardoor ondersteuning niet altijd op tijd aansluit. Dit vraagt om betere afstemming tussen partners, zodat jongeren sneller op de juiste plek terechtkomen en ondersteuning beter op elkaar aansluit.

Street League Sportbuurtwerk en Sportservice, Solidez

ERVARINGSVERHAAL

DE KRACHT VAN EEN VEILIGE GROEP

Sara* (15) voelde zich lange tijd alleen. Thuis was het onrustig en op school vond ze moeilijk aansluiting. Via jongerenwerk kwam ze terecht in een meidengroep. Eerst keek ze vooral mee. Daarna begon ze te praten.

“Als de groep er niet was, had ik jou nu niet gesproken.”

In de groep ontstond vertrouwen. Er werd samen gekookt, gelachen en ook serieuze dingen gedeeld. Sara vond er vriendschappen en een plek waar ze zichzelf kan zijn. Voor sommige jongeren is zo'n groep het verschil tussen vastlopen en weer verder kunnen.

* Namen zijn gefingeerd.

POSITIEF OUDERSCHAP

SOLIDEZ, BBLTHK, BUURTGEZINNEN,
BURO NIJ, BAKERMAT, MEE

Binnen positief ouderschap biedt Welsaam ondersteuning aan ouders in het versterken van opvoedvaardigheden en het vergroten van veerkracht binnen gezinnen. De zwaarte van vragen neemt toe en er komen steeds vaker situaties binnen die de grenzen van preventieve ondersteuning raken. De opgave ligt in het versterken van samenhang, zichtbaarheid en regie, zodat ouders tijdig passende ondersteuning krijgen.

PREVENTIE STAAT ONDER DRUK

Gezinnen blijven langer in beeld bij initiatieven die bedoeld zijn voor lichte ondersteuning. Wachttijden in de jeugdzorg zorgen ervoor dat hulpvragen intensiever worden en vaker door vrijwilligers en studenten worden opgevangen. Wat meer vraagt van de betrokkenen en het lastiger maakt om binnen de grenzen passende ondersteuning te blijven bieden.

RIJK AAN INITIATIEVEN, MAAR NIET ALTIJD ZICHTBAAR

Het veld rondom positief ouderschap is rijk en veelzijdig. Initiatieven zoals Kind aan Huis, Buurtgezinnen, Spel aan Huis en MEE bereiken gezinnen op verschillende manieren en bieden niet alleen praktische steun, maar ook rust, vertrouwen en positieve ervaringen.

Tegelijkertijd signaleren partners een groeiende behoefte aan vervolg, meer aandacht voor ouders van schoolgaande kinderen, ondersteuning bij scheiding en begeleiding bij opvoeden in een complexe samenleving. De onderzoeksvraag binnen de themagroep sluit hierop aan: hoe blijven we ontwikkelen op basis van wat ouders daadwerkelijk nodig hebben?

MEER REGIE EN BETER ZICHT

De uitdaging ligt in het verbeteren van aansluiting tussen verschillende vormen van ondersteuning. Doorverwijzing stagneert nog regelmatig en samenwerking met jeugdconsulenten vraagt om versterking. Met een duidelijke afstemming tussen partners, krijgen gezinnen sneller passende hulp en ondersteuning die beter op elkaar aansluit.

Voorleesplezier met kinderen en hun ouders, de bblthk

ERVARINGSVERHAAL

RUIMTE OM TE GROEIEN

Mila* maakt zich zorgen om haar zoon. Hij is stil en praat weinig, terwijl er thuis al veel aandacht gaat naar een ouder kind met een ontwikkelingsstoornis. Via het Audiologisch Centrum komt ze bij Spel aan Huis terecht. Een spelbegeleidster komt wekelijks langs, op momenten dat haar andere kind er niet is.

“Ik zie nu beter wat mijn kind nodig heeft – en dat geeft rust.”

Langzaam verandert er iets. Haar zoon gaat vrijer spelen, durft meer te zeggen. Mila leert om hem te volgen in plaats van te sturen. Na een half jaar is er geen extra hulp meer nodig. Het vertrouwen is gegroeid – bij het kind én bij de ouder.

Soms zit de grootste verandering in iets kleins: aandacht, spel en ruimte.

* Namen zijn gefingeerd.

WELSAAM BREDE ACTIVITEITEN

Naast de themagroepen kent Welsaam een aantal brede activiteiten die niet inhoudelijk afgebakend zijn, maar instrumenteel bijdragen aan het functioneren van het netwerk als geheel. Waar themagroepen zich richten op specifieke maatschappelijke opgaven, ondersteunen deze activiteiten de samenwerking, kwaliteit en ontwikkeling binnen en tussen de verschillende domeinen.

DIG (diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid) richt zich op het versterken van inclusieve werkwijzen in de dagelijkse praktijk van organisaties. Via de **Broedplaats** leren en verbinden we samen. Het **Perspectieffonds** maakt het mogelijk om laagdrempelig initiatieven en samenwerking te ondersteunen. **WageningenDOET** helpt inwoners bij het realiseren van ideeën door mee te denken, advies te geven, het netwerk te benutten en waar nodig financieel bij te dragen. In 2025 zijn hiermee meer dan 100 inwoners ondersteund.

Gezamenlijk versterken deze activiteiten het welzijnswerk binnen Welsaam, door samenwerking te ondersteunen, ontwikkeling te stimuleren en de praktijk beter te laten aansluiten op wat inwoners nodig hebben.

DIG: DIVERSITEIT, INCLUSIE EN GELIJKWAARDIGHEID

In 2025 is de inzet op diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid bewust gefaseerd en procesmatig aangepakt. De nadruk lag eerst op verkenning, relatieopbouw en het ophalen van behoeften bij 15 organisaties. Op basis daarvan is een gecombineerde aanpak ontwikkeld met trainingen, sessies en maatwerk, afgestemd op bestaande structuren en samenwerkingen. Hierdoor worden inclusie en gelijkwaardigheid structureel verbonden aan de dagelijkse praktijk en kwaliteit van dienstverlening.

DIG training bij VluchtelingenWerk en Thuis Wageningen

OVERZICHT VAN DIG TRAININGEN, SESSIES EN MAATWERK IN 2025

Activiteit	Effect
Inventarisatie van behoeften rond diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid via gesprekken met 15 Welsaam partners	Helder en gedeeld beeld van vragen en behoeften rond DIG
Onderzoek naar inclusiviteit bij Welsaam partners door zes jongeren (ACT)	Er ligt een conclusie die bekrachtigt het gegeven dat Welsaam cultureel sensitiviteit werken kan versterken
Ontwikkeling van drie DIG-trainingen : onbevooroordeeld selecteren, ongemakkelijke gesprekken voeren en basistraining	Verschillende trainingen die op maat te geven zijn
Uitrol van trainingen aan medewerkers, vrijwilligers en coördinatoren	Trainingen staan als aanbod op de website van Welsaam
Gerichte training voor hosts op inclusieve bejegening, communicatie en omgaan met grenssituaties	Hosts zijn beter toegerust voor gelijkwaardig contact met bezoekers en met elkaar
Maatwerktraject binnen jongerenwerk Solidez, afgestemd op de praktijk	Versterkte deskundigheid in omgaan met diversiteit en uitsluiting bij jongeren
Herziening van methodiek, intake en communicatie binnen het nieuwkomersproject van VluchtelingenWerk	Betere toegankelijkheid en effectievere ondersteuning van nieuwkomers
Workshop tijdens de Dag van de Vluchteling over beeldvorming, uitsluiting en gelijkwaardigheid	Workshop ontwikkeld en gegeven: <i>De stem van de democratie</i>
Sessie met partners en studenten (ACT) rond inclusie en antidiscriminatie	Aanwezig op de avond en vanuit DIG-principes input gegeven
Reflectieve sessie met team Financiën over inclusie en drempels in dienstverlening	Één sessie met schuldhulpmaatjes
Gesprek met SchuldHulpMaatje over diversiteit, schaamte en machtsongelijkheid	Versterkt empathisch en gelijkwaardig handelen richting inwoners
Verkenning met VluchtelingenWerk voor verdere teamtraining	Voorstel gemaakt dat besproken zal worden in het team
Sessies tijdens de Vluchtelingenweek rond inclusie en vluchtelingen	Programma mede-ontwikkelen , workshop en gespreksleiding verzorgd
Verkenning met de Vrijwilligerscentrale voor verdere teamtraining	Voorstel gemaakt dat besproken zal worden in het team

DE BROEDPLAATS

De Broedplaats ondersteunt Welsaam partners, vraaggericht, om elkaar te versterken, inzichten te delen en samen te leren. Een enquête onder de medewerkers van Welsaam partners naar de behoefte aan scholingsactiviteiten leidde tot de conclusie dat er naast hetgeen de eigen organisatie en Welsaam (DIG traject) nu al aanbiedt, niet echt behoefte is aan meer scholing. De beperkte beschikbare tijd die mensen hebben voor scholing speelt hierbij ook een rol.

Er is wèl behoefte aan verbinding. Zo organiseerde Welsaam in 2025 drie netwerkbijeenkomsten met ieder ongeveer 25-30 deelnemers, en bood VCW drie trainingsavonden aan, voor Welsaam partners en anderen, over verbindende communicatie (2x een kennismaking en 1x een verdieping).

Naast de nieuwjaarsbijeenkomst bij het kampvuur van de scouting, waarin we verhalen die raken deelden, was er de zomerborrel met een inhoudelijk onderdeel over DIG en ook in september organiseerden we een avond voor alle Welsaam partners over DIG, als uitnodiging om met de eigen organisatie of themagroep hier onder begeleiding verder mee aan de slag te gaan. De Broedplaats wil deze focus ook in 2026 vasthouden.

Welsaam nieuwjaarsborrel op 21 januari 2025

PERSPECTIEFFONDS

LAAGDREMPELIG VERSTERKEN VAN SAMENWERKINGSPARTNERS

In 2025 deden vier Welsaam partners een beroep op het Perspectieffonds. Het fonds maakt flexibiliteit mogelijk; zowel voor onvoorziene (groei in) activiteiten, als ondersteuning van innovatie. In totaal werd voor €43.750 goedgekeurd, er vonden geen afwijzingen plaats. Hiermee is het fonds voor 94% benut.

Met het vervallen van innovatiegelden binnen de gemeentelijke aanbesteding is het Perspectieffonds een noodzakelijke aanvulling. Het fonds maakt het mogelijk om te blijven investeren in vernieuwing en nieuwe initiatieven.

*Avond van de Wageningse
Goede Moed op 20 nov.*

*Dialogoogavond tijdens de
Vluchtelingen Welkom Week*

Aanvrager(s)	Initiatief
Buro Nij	Training Relatie-APK "Ik ook van jou"
	Vervolgavonden voor vaders na traject "Je relatie babyproof" (2026)
	Engelstalige bijeenkomsten "Je relatie babyproof" + Relatie-APK (Q1 2026)
Welkom in Wageningen	1e Avond van de Goede Moed (mei 2025)
	2e Avond van de Goede Moed (november 2025)
Solidez	Vervanging Plusbus door elektrische rolstoelbus
	Opstart project AutoMaatje (vrijwillig vervoer)
Vrijwilligers Centrum Wageningen	Vluchtelingen Welkom Week (september 2025)

Lijst van (deels) toegekende aanvragen 2025

WAGENINGENDOET

BEWONERSINITIATIEF ALS ONDERDEEL VAN DE SOCIALE BASIS

WageningenDOET helpt inwoners met een idee op weg. We denken mee, geven advies, delen contacten en dragen bij aan de kosten. WageningenDOET heeft in 2025 meer dan 100 inwoners ondersteund met hun idee waarvan 23 financiële steun hebben ontvangen voor in totaal €39.300. Het fonds wordt beheerd door Thuis en Solidez.

In 2025 heeft WageningenDOET twee series van *Idee voor de Stad* georganiseerd: een initiatieveninloop met mensen van Thuis, Solidez, Vrijwilligers Centrum Wageningen, de bblthk, Nu De Toekomst, gemeente Wageningen en Leefbaarheid Alliantie Gelderland. In april en november was er wekelijks op woensdagochtend een inloop. Waar een team klaar stond om mee te denken met ideeën van inwoners. De onderlinge samenwerking verliep makkelijker omdat netwerkpartners elkaar vaker in het echt zagen.

Freedom Tours blij met succesvolle eerste tour

Deel van Initiatieventeam van 'Idee voor de Stad'

Aanvrager(s)	Initiatief
Buurtgroep Roosevelt	Rooseveltgroep: verbinding onder bewoners
Stichting Wageningen-Hoog	Buren Wageningen-Hoog bij elkaar brengen.
Marwah via Thuis Wageningen	Open Iftar
Bewonersvereniging Noordwest	Sociale verbinding in de wijk vergroten
Liesbeth via Solidez	Crea Club in Huis van de Wijk De Pomhorst
Haunted Nights	Halloweenevenement Kruisstraat
Freedom Tours Wageningen	Leerzame wandeling over vrijheid en gender.
St. Welkom in Wageningen	2x Avond van Wageningse Goede Moed
Bewonerscom. Julianastraat	Ontmoeting en verbinding in de straat
Sleedoorplantsoen	Buurt barbeque 2025
Oude Bennekomseweg	Straatfeest 2025
St. Molenmarkt Wageningen	Molenmarkt 2025
St. WagaStorm	Valley Festival; vieren van diversiteit
Van Eckstraat	Burendag
Open Monumentendag Wag.	Kinderprogramma Open Monumentendag
St. Rouwen & Vieren Wag.	Rouwen & Vieren Kas Wageningen
Monnonietenweg	BuurtBBQ Nude
Buurttuin Bosje van Barten	Kerstbomen 5 Meiplein
Creatieve groep Narcissenstraat	Buurtbewoners die samen knutselen
Wageningen Culture Collective	Rave 4 a Place; optocht culturele plek jong.
St. Tuindorp	Debat 'Ruimte voor buitenspelen in Wag.'
Kaarten Club Pomhorst	Samen kaarten en anderen ontmoeten.
10US	Muurschildering Nobel sportpark

Lijst van (deels) toegekende aanvragen 2025

VOORUITBLIK 2026

SAMEN BEWEGEN NAAR EEN STERKERE SOCIALE BASIS

EEN VERANDERENDE CONTEXT

Ontwikkelingen in het sociaal domein zetten zich in 2026 onverminderd voort. Vergrijzing, langere wachttijden, complexere hulpvragen en een toenemende druk op voorzieningen zorgen voor grotere opgaven. De beweging naar een sterkere sociale basis blijft noodzakelijk. Deze verandering vraagt tijd: de kanteling die eerder is ingezet, is nog volop gaande en vraagt om blijvende inzet van alle betrokken partijen.

DOORONTWIKKELING VAN HET NETWERK

Welsaam zet haar ontwikkeling als netwerk voort. In 2026 staat centraal wat voor netwerk Welsaam wil zijn en hoe de samenwerking het beste georganiseerd kan worden. Onderdeel van die samenwerking zijn de themagroepen. Zij spelen hierin een belangrijke rol, maar niet elke vorm past bij elk thema. Er is behoefte aan meer maatwerk, zoals een aantal themagroepen dat samen gaat om efficiënter te kunnen werken. Als netwerk gaan we duidelijke keuzes maken in waar we wel en niet op inzetten, zodat de kracht van de sociale basis behouden blijft.

STRUCTURELE DEELNAME

De samenwerking met de gemeente blijft een essentieel onderdeel van deze ontwikkeling. Het beleidskader Samen Wageningen vormt daarbij een belangrijke leidraad. Welsaam blijft betrokken bij de verdere uitwerking van beleid en bij vraagstukken die meerdere domeinen raken. Zo investeert Welsaam in samenwerkingen rondom de vraagstukken in de sociale basis. Komend jaar kijken we wat er nodig is om deze deelname zo structureel mogelijk in te zetten.

Signalen en ervaringen uit het netwerk vormen de basis voor het gesprek. Met de komst van een nieuwe raad en een nieuw college ontstaat bovendien een natuurlijk moment om deze samenwerking verder te verdiepen en verwachtingen over en weer te verduidelijken.

SAMENWERKING MET ZORG EN PARTNERS

In 2026 wordt de samenwerking met zorgpartijen verder versterkt. Initiatieven zoals Welzijn op Recept zorgen voor een betere verbinding tussen het sociaal en medisch domein. Ook ontwikkelingen zoals het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) bieden kansen om de rol van welzijn in de sociale basis verder te versterken. Welsaam investeert in deze samenwerking om inwoners eerder, beter en passender te ondersteunen.

SAMEN VERDER BOUWEN

De opgaven waar Wageningen voor staat blijven onverminderd urgent en vragen om een gezamenlijke inzet van inwoners, organisaties en gemeente. De aard van de samenwerking verschuift: waar in de afgelopen jaren de nadruk lag op gezamenlijke inzet rondom inkomensvraagstukken, ligt de focus vanaf 2026 steeds meer op het versterken van de sociale basis en het realiseren van kwalitatief goede opvang voor vluchtelingen.

Binnen deze ontwikkeling neemt Welsaam een steeds duidelijkere positie in als sleutelpartner van de gemeente. Bij vraagstukken in het sociaal domein wordt het netwerk structureel betrokken voor advies, uitvoering en ondersteuning. Deze rol is geworteld in de dagelijkse praktijk: signalen en ervaringen uit het netwerk maken zichtbaar waar knelpunten ontstaan en waar kansen liggen voor verbetering.

De komende periode staat in het teken van het verder verdiepen van deze samenwerking, met heldere verwachtingen over en weer en ruimte om gezamenlijk richting te geven aan nieuw beleid. Daarmee wordt niet alleen gewerkt aan oplossingen voor de korte termijn, maar ook aan een duurzame en veerkrachtige sociale basis voor de toekomst.

“Leuk om te ontdekken dat ik creatief ben; nooit gedaan maar het is wel gelukt!”

– Bezoeker Odensehuis

“Zuinig zijn op de vrijwilligers.”

– Bezoeker Inloop Geldzaken

“Het is moeilijk om ergens als nieuweling binnen te lopen. Jullie doen je best om zo open mogelijk te zijn en mensen welkom te laten voelen. Dat is ontzettend waardevol.”

– Bezoeker Thuis Wageningen

ANNEX 1

MONITOR 2025

Welsaam gebruikt een monitor om inzicht te krijgen in hoe inwoners de activiteiten waarderen. We hebben dit jaar de vragen in de monitor aangepast om meer recht te doen aan de grote diversiteit aan activiteiten binnen Welsaam. Dit hebben we gedaan voor twee themagroepen: Financieel zelfredzaam en Netwerken versterken, en daarmee rapporteren we op een beperkt aantal maatschappelijke resultaten. We hebben er extra op gelet dat mensen onbevooroordeeld, zonder tussenkomst van Welsaam medewerkers of vrijwilligers, hun antwoorden konden geven. Daarmee is de betrouwbaarheid van de gegevens vergroot. Deze aangepaste monitor is een tussenstap in het proces van beter inzicht verkrijgen in de effecten van ons werk. We gaan hier in 2026 mee door, in samenhang met de gemeente en het nieuwe beleidskader.

**BEKIJK DE VOLLEDIGE
MONITOR VIA
[WELSAAM.NL/MONITOR](https://welsaam.nl/monitor)**

ANNEX 2

SOCIAL RETURN ON INVESTMENT

Welsaam heeft in 2025 ruim voldaan aan haar verplichting om minstens voor €200.000 aan SROI waarde te creëren middels participatie (als vrijwilliger, stagiaire of werkervaringsplaats) van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit heeft geleid tot een **SROI waarde van €293.000**. Details over de berekening van deze waarde zijn op aanvraag beschikbaar.

Naast de SROI gerelateerde stagiaires, waren er in 2025 nog 40 andere stagiaires werkzaam bij Welsaam en deden 9 mensen werkervaring op.

1287

VRIJWILLIGERS WERKTEN
IN TOTAAL IN 2025 BIJ
WELSAAM

Welsaam partner	SROI bijdrage			niet-SROI	
	vrijwilligers	stagiaires	werkervarings plaatsen	stagiaires	werkervarings plaatsen
Vrijwilligers Centrum Wageningen	4			1	
VluchtelingenWerk Nederland	11		1	3	2
Thuis Wageningen	6			3	
Odensehuis	5	5		4	4
Solidez	7		2	6	3
Present				10	
Humanitas				4	
bblthk				1	
Voedselbank				8	
Totaal	33	5	1	40	9

Participatie in Welsaam van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt

NOTITIES

[illegible]

WELSAAM

www.welsaam.nl | info@welsaam.nl